

ΑΡΧΑΙΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

ΜΑΡΤΥΡΙΟΝ ΤΟΥ
ΑΓΙΟΥ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΥ
ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΣΜΥΡΝΗΣ

ΜΑΡΤΥΡΙΟΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΣΜΥΡΝΗΣ

Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ πού παροικεῖ στη Σμύρνη προς τήν· Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ πού παροικεῖ στο Φιλομήλιο και προς ὄλες τις παροικίες της αγίας και καθολικῆς Ἐκκλησίας σέ κάθε τόπο ἔλεος, ειρήνη και αγάπη του Θεοῦ πατρός και του Κυρίου ημῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ πληθυνθεῖη σέ σας.*

Σας γράψαμε, ἀδελφοί, τα σχετικά με τους μάρτυρες και τό τέλος του μακαρίου Πολυκάρπου, πού σαν σφραγίδα ἐκλεισε τους διωγμούς. "Ὅλα ὄσα ἔλαβαν χώραν φανερώνουν με το φως τοῦ Θεοῦ πώς μαρτυρεῖται το Ευαγγέλιο." Ὁ Πολύκαρπος αὐτή την ὥρα περίμενε, για να παραδοθῆ και ὁ ἴδιος, κάνοντας ὅ,τι εἶχε κάμει κι' ὁ Κύριος ὥστε νά τον μιμηθούμε κι εμεῖς μη μόνον σκοποῦντες το καθ' εαυτούς, ἀλλά και το κατά τους πέρας. Διότι γνώρισμα της αληθινῆς και δυνατῆς αγάπης εἶναι το να μη θέλη κανεῖς να σώση μόνον τον εαυτό του, ἀλλά και ὄλους τους ἀδελφούς.

Υπήρξαν, λοιπόν, μακάριοι και γενναῖοι ὄλοι οι μάρτυρες πού ἔπεσαν πιστοί στο θέλημα του Θεοῦ. Κι εμεῖς πρέπει με περισσότερη ευλάβεια τώρα να εμπιστευόμαστε το πάν στον εξουσιαστή των πάντων Θεό. Και ποιος δεν θεά θαυμάση τη γενναιότητα, την υπομονή και τον ἔρωτα προς τον Κύριο, πού εἶχαν εκείνοι; Με το μαστίγωμα τους καταξέσχισαν το κορμί, κάνοντας να φάνουν οι φλέβες και οι αρτηρίες, ἀλλ' εκείνοι ἔδειξαν τόση καρτερία, ὥστε οι θεαταί να νοιώσουν ἔμφοβο θαυμασμό και συμπόνοια και να ξεσπάσουν σε οδυρμό. Ἄλλοι μάρτυρες

έφτασαν σε τέτοιο σημείο ανδρείας πού κανένας τους δεν έβγαλε άχνα και στεναγμό, δείχνοντας έτσι σ' όλους μας ότι εκείνη την ώρα των βασάνων ανέβαιναν στον Χριστο ή μάλλον ό ίδιος ό Κύριος είχε κατεβή και συνομιλούσε μαζί τους. Κολλημένοι στη χάρι του Χριστού, καταφρονούσαν τα βάσανα πού τους έκανε ό κόσμος, αγοράζοντας μέσα σε λίγες στιγμές ολόκληρη την αιωνία ζωή. Ή φωτιά πού τους έβαζαν οι δήμιοι ήταν γι' αυτούς δροσιά. Διότι μπροστά στα μάτια τους ένα είχαν μέλημα· πώς να ξεφύγουν το αιώνιο πυρ, τη φωτιά πού δεν σβύνεται ποτέ κι οί καρδιές τους λαχταρούσαν εκείνα τα αγαθά πού περιμένουν όσους έγκαρτερήσουν, τα αγαθά, ά ούτε ους ήκουσε ούτε οφθαλμός είδεν ούτε επί καρδιαν ανθρώπου ανέβη. Αυτά τα αγαθά τους παρουσίαζε ήδη ό Κύριος και δεν ήσαν πλέον άνθρωποι, αλλά άγγελιοι. Επίσης και εκείνοι πού ρίχθηκαν στα θηρία υπέφεραν πολλή και φοβερή δοκιμασία. Άλλοι έγιναν κομμάτια μ' αγκαθωτά κολαστήρια όργανα κι άλλοι τέλος μ' άλλες χιλιότροπες επινοήσεις βασάνων τελειώθηκαν. "Όλους αυτούς ό διάβολος πάσχισε μ' ένα σωρό δοκιμασίες να τους τραβήξει στην άρνησι, αλλά χωρίς να το καταφέρη.

Πολλά μηχανεύθηκε εναντίον τους το πονηρό πνεύμα. Άλλα δόξα τω Θεώ όλοι το κατατρόπωσαν. Παράδειγμα τους ενισχυτικό ήταν ή υπομονή πού έδειξε ό γενναιότατος Γερμανικός. Αυτός αντιμετώπισε και τα θηρία μέσα στο αμφιθέατρο. Ενώ ό ανθύπατος προσπαθούσε να τον πείση ν' αλλάξει γνώμη, λέγοντας του να λυπηθή τα νιάτα του, προκάλεσε ό ίδιος το θηρίο να τον κατασπάραξη, θέλοντας μια ώρα γρηγορώτερα ν' απαλλαγή από την άδικη και άνομη πολιτεία των εθνικών. Μόλις, λοιπόν, ό όχλος είδε και θαμπώθηκε άπ' αυτό το δείγμα γενναιότητας του θεοφιλούς και θεοσεβούς γένους των χριστιανών ξέσπασε σε φωνές" Να λείψουν οι άθεοι! Φέρε εδώ και τον Πολύκαρπο!

"Ένας όμως από τους χριστιανούς, πού τον έλεγαν

Κόϊντο, καταγόμενος· από τη Φρυγία, και πού είχε έλθει πρόσφατα από εκεί, βλέποντας τα θηρία λιποψύχισε. Ενώ ό ίδιος ήταν πού είχε πείσει μερικούς άλλους να έλθουν να μαρτυρήσουν μόνοι τους, χωρίς να τους έχουν πιάσει. Αυτόν ό ανθύπατος κατώρθωσε με καλοπιάσματα πολλά να τον κάνη να' έξομώση και νά θυσιάση στα είδωλα. Γι' αυτό, λοιπόν, αδελφοί, δεν επαινούμε εκείνους πού πάνε να μαρτυρήσουν χωρίς να τους βιάση κανείς, διότι δεν διδάσκει έτσι το Ευαγγέλιο.

"Όσο για τον ύπερθαύμαστο Πολύκαρπο, όταν άκουσε ότι ζητούσαν να τον πιάσουν, δεν ταραάχθηκε, άλλα ήθελε να μείνη στην πόλι. Άλλα οι πιστοί τον έπεισαν να κρυφθή. Και κρύφθηκε σ' ένα μικρό κτήμα πού δεν απείχε πολύ από την πάλι κι εκεί έμεινε με λίγους χριστιανούς, νύχτα μέρα μην κάνοντας τίποτε άλλο παρά να προσεύχεται για όλους και για τις Εκκλησίες της οικουμένης, πράγμα πού ήταν ή συνήθεια του. Και καθώς προσευχόταν είδε μια οπτασία, τρεις μέρες πριν από τη σύλληψί του. Είδε ότι το προσκέφαλο του είχε πιάσει φωτιά. Και γύρισε και είπε στους συντρόφους του" Θα καώ ζωντανός.

Και καθώς οι έρευνες γίνονταν πιο επίμονες και πλησίαζαν στο μέρος πού κρυβόταν, ό Πολύκαρπος έφυγε και πήγε σ' ένα άλλο αγρόκτημα. Και μόλις έφυγε, έφθασαν εκείνοι πού τον ζητούσαν. Και μην έχοντας τον βρει, έπιασαν δύο παιδιά πού δούλευαν στο κτήμα από τα όποια το ένα άφορη το βασάνισαν ώμολόγησε. "Άλλωστε ήταν αδύνατο να ξεφύγη, διότι εκείνοι πού τον είχαν προδώσει ήταν γνωστοί του. Και ό εϊρήναρχος, πού είχε το ιώδιο με τον Πολύκαρπο όνομα και τον έλεγαν επίσης και Ηρώδη, βιαζόταν να τον μπάση στο αμφιθέατρο, έτσι πού ό μεν Πολύκαρπος να τελειωθή, γινόμενος κοινωνός του Χρίστου, οι δε καταδότες του να πάρουν την τιμωρία του Ιούδα.

"Έχοντας, λοιπόν, οδηγό το παιδί, ημέρα Παρα-

σκευή και κατά το σούρουπο, βγήκαν οι στρατιώτες της καταδιώξεως με καβαλλάρηδες, αρματωμένοι σαν σε πόλεμο και ως επί ληστήν τρέχοντες. Και αργά το βράδυ έκαμαν έφοδο στο μέρος πού βρισκόταν και τον βρήκαν στο υπερώο, ξαπλωμένον σ' ένα δωμάτιο. Και από κει θα μπορούσε να φύγη, αλλά είχε άρνηθή, λέγοντας· το θέλημα του Θεού' γενέσθω "Όταν, λοιπόν, τους άκουσε, κατέβηκε κι έπιασε κουβέντα μαζί τους. Και απόρησαν βλέποντας την ευστάθεια της μεγάλης του ηλικίας και τη βιασύνη να συλληφθή τόσο γέρος άνθρωπος. Ευθύς, λοιπόν, πρόσταξε να τους βάλουν να φάνε και να πιουν όσο θέλουν και τους παρακάλεσε να του επιτρέψουν στο μεταξύ να προσευχηθή άνετα. Εκείνοι του τό επέτρεψαν και έπιασε και προσευχήθηκε πλημμυρισμένος από τη Χάρι του Θεού δύο ολόκληρες ώρες, έτσι πού θαμπώθηκαν οι στρατιώτες και μερικοί άπ' αυτούς μετάνοιωσαν πού είχαν έλθει να πιάσουν ένα τέτοιο θεόπρεπο γέροντα.

"Όταν κάποια φορά τελείωσε την προσευχή, στην οποία μνημόνευσε όλους όσοι είχαν έλθει σε συνάφεια μαζί του, μικρούς και μεγάλους, ένδοξους και άσημους και όλη τήν καθολική Έκκλησία πού απλώνεται στην οικουμένη, και ήλθε ή ώρα να βγουν, τον έβαλαν πάνω σ' ένα όνο και τον έφεραν στην πόλι, ξημερώματα του Μεγάλου Σαββάτου. Και στον δρόμο τον προϋπάντησε ό ειρήναρχος * Ηρώδης με τον πατέρα του τον Νικητή πού τον Έβαλαν να καθίση δίπλα τους στο αμάξι τους, κι άρχισαν να προσπαθούν να τον μεταπείσουν, λέγοντας.

—Μα είναι τόσο κακό .να πης' Κύριος είναι ό Καΐσαρ;

Είναι τόσο σπουδαίο πράγμα να θυσιάσης στους θεούς και νά κάνης όλους τους υπολοίπους τύπους, προκειμένου να γλυτώσης τη ζωή σου;

Εκείνος στην αρχή σώπαινε, άλλα όταν είδε ότι ε-

πέμεναν αποκρίθηκε.

—Δεν πρόκειται να κάμω αυτά πού με συμβουλεύετε.

Τότε εκείνοι, βλέποντας πώς του κάκου πήγαν τα λόγια τους, τον περιέλουσαν με βρισιές και τον γκρέμισαν από το αμάξι, έτσι πού πέφτοντας να πληγωθή στο πόδι. Και χωρίς να τους πι ούτε λέξι, σαν να μην είχε πάθει τίποτε, πορευόταν· όλοπρόθυμα, οδηγούμενος στο αμφιθέατρο, όπου γινόταν τέτοια οχλοβοή ώστε να μη μπορή να κρυφθή ή φωνή κανενός,

Άλλα στον Πολύκαρπο καθώς έμπαινε στο αμφιθέατρο ακούσθηκε φωνή από τον ουρανό πού έλεγε* "Ίσχυε, Πολύκαρπε, και άνδρίζου. Και εκείνον πού μίλησε κανένας δεν τον είδε, άλλα τη φωνή την άκουσαν οι δικοί μας που βρίσκονταν εκεί.

"Όταν, λοιπόν, ώδηγήθηκε εκεί, έγινε μεγαλύτερη ή οχλοβοή, διότι ό λαός έμαθε ότι ό Πολύκαρπος είχε συλληφθή. Στεκόμενον μπροστά στο βήμα του, ό ανθύπατος άρχισε να τον άνακρίνη. Πρώτα τον ρώτησε αν ήταν ό ίδιος ο Πολύκαρπος και σαν εκείνος το έβεβαίωσε, βάλθηκε ό ανθύπατος νά τον πείση ν' άρνηθή την πίστι του, λέγοντας* Λυπήσου τα χρόνια, σου και άλλα παρόμοια πού συνηθίζουν οι εθνικοί δικασταί, όπως: Αναγνώρισε τη θεία δύναμι του Καίσαρος, άλλαξε γνώμη, πες Να λείψουν οι άθεοι.

Ό Πολύκαρπος τότε με γαλήνια κι άτρομη όψη γυρόφερε το βλέμμα στις κερκίδες πού ήσαν σκεπασμένες από τους ανόμους εθνικούς, σήκωσε το χέρι εναντίον τους με τρομερή κίνησι, αναστέναξε και άναβλέποντας τέλος στον ουρανό είπε. "Άς λείψουν οι άθεοι!

Και καθώς, επιμένοντας ο ανθύπατος του έλεγε.

—Έξώμοσε, βρίςε τον Χρίστο και σ* ελευθερώνω, α-

ποκρίθηκε ό Πολύκαρπος.

—'Ογδόντα εξ χρόνια τον υπηρετώ και σε τίποτε δεν με βλαψε. Πώς μπορώ, λοιπόν, να υβρίσω τον βασιλέα και σωτήρα μου ;

Άλλα ό ανθύπατος επέμενε, λέγοντας.

—Αναγνώρισε τη θεία δύναμι του Καίσαρος.

Και ο Πολύκαρπος αποκρίθηκε.

—Ζητείς να αναγνωρίσω τη θεία δύναμι του αυτοκράτορος και υποκρίνεσαι ότι αγνοείς ποιος είμαι. Άκουσε, λοιπόν, καθαρά και ξάστερα την άπάντησί μου. Κι μαι χριστιανός. Κι αν θέλεις να διδαχθής τον χριστιανισμό, δες μου καιρό να σου τον μάθω.

Του λέγει ο ανθύπατος.

—Πείσε τον όχλο.

Και ό Πολύκαρπος του άπαντα.

—Εσένα σ' αξίωσα των λόγων μου. Διότι διδαχθήκαμε να άποδίνουμε στις αρχές και εξουσίες πού υπάρχουν με την ανοχή του Θεού τιμή τόση όση δεν μας ζημιώνει. Λυτοί εδώ υμάς δεν -έχουν κανένα δικαίωμα ν' ακούσουν την απολογία μου.

Και ό ανθύπατος του λέγει.

—"Έχω θηρία, σ' αυτά θά σε ρίξω, αν δεν άλλάξης γνώμη.

Και ό Πολύκαρπος αποκρίνεται.

—Φέρε τα γλύστρημα για μας από τα καλύτερα στα χειρότερα δεν επιτρέπεται. Απεναντίας από τα χαλεπά μας αρέσει να ανεβαίνουμε στα δίκαια.

Και ό ανθύπατος πάλι.

—Θα σε ανάψω σαν λαμπάδα, αν δεν σου φαίνονται σκληρή τιμωρία τα θηρία, και μείνης αμετανόητος.

Και ό Πολύκαρπος του απαντά.

—Μ' απειλείς με τη φωτιά πού καίει για λίγη ώ-

ρα κι υστέρα σβύνεται κι αγνοείς το πυρ της μελλούσης κρίσεως κι αιωνίας κολάσεως πού φυλάγεται άσβυστο για τους ασεβείς. Άλλα τί αργοπορείς; Κάμε ό,τι θέλεις.

Αυτά κι άλλα ακόμα λέγοντας, ήταν πλημμυρισμένος από θάρρος και χαρά και στο πρόσωπο του έλαμπε ή θεία χάρις.

"Όχι μόνο δεν είχαν καμιά επίδρασι πάνω του οι συμβουλές κι οί απειλές πού άκουε, άλλ' απεναντίας σάστισε ό ανθύπατος.

"Έστειλε τότε τον κήρυκα του στη μέση του στίβου νά φωνάξη τρεις φορές.

—Ό Πολύκαρπος ώμολόγησε ότι είναι χριστιανός.

Μόλις τ' άκουσε ό όχλος των ειδωλολατρών και των Ιουδαίων πού είχαν μαζευθή εκεί άπ' όλη τη Σμύρνη ξέσπασε σε κραυγές φωνάζοντας άγρια.

—Αυτός είναι ό δάσκαλος της Ασίας, ό πατέρας των χριστιανών, ό χαλαστής των θεών μας, ό άνθρωπος πού έμαθε πολλούς να μη προσκυνούν και να μη θυσιάζουν.

Και φώναζαν στον άσιάρχη Φίλιππο ν' άμολήση πάνω στον Πολύκαρπο ένα λέοντα. Άλλα εκείνος αποκρίθηκε ότι δεν είχε τέτοιο δικαίωμα, διότι παρόμοια θεάματα είχαν δοθή και τελειώσει πια τις προηγούμενες ημέρες.

Τότε όλοι με μια φωνή ζήτησαν να ριχθή στη φωτιά ό Πολύκαρπος. Διότι επέπρωτο να πραγματοποιηθή ή οπτασία πού είχε δη, όταν είδε το προσκέφαλο να καίεται και γύρισε και είπε προφητικά στους πιστούς πού τον τριγύριζαν Θα καώ ζωντανός.

"Όλα έγιναν με τέτοια γρηγοράδα, πού περισσότερη ώρα κάνει κανείς να τα διηγηθή. Οι όχλοι μάζεψαν αμέσως από τα

γειτονικά εργαστήρια και λουτρά ξύλα και φρύγανα και προπαντός οι Ιουδαίοι πού σε κάτι τέτοιες περιστάσεις συνήθως είναι οι πιο πρόθυμοι άπ' δλους. Και όταν ετοι-

μάσθηκε ή πυρά, έβγαλε όλα τα ρούχα του, ξεζώσθηκε κι έσκυψε να βγάλη και τα υποδήματα του, πράγμα πού έκαμε για πρώτη φορά, διότι πάντα έσπευδαν τα πνευματικά του παιδιά να τον υπηρετούν σ' αυτό άμιλλώμενα ποιο πρώτο να τον άγγίξη. Τόση μεγάλη αρετή τον στόλιζε πριν από το μαρτύριο. Ευθύς, λοιπόν, τον τύλιξαν με τα σίδερα πού χρησιμοποιούνται στους καταδικασμένους να πεθάνουν πάνω στην πυρά. Κι ενώ πήγαιναν να τον καρφώσουν, είπε.

—Αφήστε με έτσι. Εκείνος πού με έσπρωξε έως τη φωτιά, θα μ' άξιώσει και χωρίς τα καρφιά σας να μείνω ασάλευτος πάνω της.

Έτσι δεν τον κάρφωσαν, άλλα τον Έδεσαν μονάχα. Και εκείνος ενώνοντας πίσω στη ράχη τα χέρια του και αφήνοντας να τα δέσουν, σαν κάποιο διάλεχτο κριάρι πού προσφέρεται από ολόκληρο κοπάδι, ολοκαύτωμα εύαρεστο στον Θεό, σήκωσε τα μάτια στον ουρανό και είπε.

—Κύριε, ό Θεός ό παν το κ ρ ά τ ω ρ, ό πατέρας του αγαπητού και εύλογητού παιδιού σου Ιησού Χριστού, από τον όποιον σε γνωρίσαμε βαθειά, ό Θεός των αγγέλων και δυνάμεων και πάσης της κτίσεως και όλων των δικαίων πού ζουν ενώπιον σου, σ⁵ ευχαριστώ πού μ⁵ αξιώνεις μ' αύτη την ημέρα και την ώρα, ώστε να συγκαταριθμηθώ στους μάρτυρες σου πού ήπιαν από το ποτήριον του Χριστού σου εις ανάστασιν ζωής αιωνίας της ψυχής και του σώματος μέσα στην αφθαρσία του Άγιου Πνεύματος. Είθε να γίνω δεκτός ανάμεσα στους μάρτυρες σου σήμερα σε μία Ουσία πλούσια κι ευπρόσδεκτη, Όπως προετοίμασες και προφανέρωσες κι έξεπλήρωσες, ό αληθινός και άψευδής Θεός. ΙΥ αυτό και για όλα σε αινώ, σε ευλογώ, σε δοξάζω δια του αιωνίου και επουρανίου άρχιερέως Ιησού Χριστού, του αγαπητού σου υιού, δια του οποίου σε σένα μαζί του και μαζί με το Πνεύμα

το Άγιο απονέμεται δόξα και τώρα και στους μέλλοντες αιώνες. Αμήν.

Άφοῦ ανέπεμψε το Αμήν και τελείωσε την προσευχή του, έβαλαν φωτιά στα ξύλα και τα φρύγανα. Τότε ξεπήδησε μεγάλη φλόγα και είδαμε ένα θαύμα σ* όσους από μας δόθηκε να το δούμε. Οι όποιοι και φυλαχθήκαμε σώοι για να το αναγγείλουμε και στους λοιπούς. Οι φλόγες, λοιπόν, έφτιαξαν ένα είδος καμάρας, σαν πανί καραβιού φουσκωμένο από τον άνεμο και περιτείχισαν κυκλοτερά το σώμα του μάρτυρος. Κι αυτός ήταν στο κέντρο όχι σαν σάρκα καιόμενη, αλλά σαν ψωμί πού ψήνεται στο φούρνο ή σαν χρυσάφι ή σαν ασήμι πού πυρώνεται στο καμίνι. Και μας ήλθε τέτοια ευωδία, σαν από λιβάνι ή από κάποιο άλλο, ακριβό θυμίαμα.

Στο τέλος βλέποντας οι άνομοι ότι το σώμα του δεν το άγγιζε ή φωτιά, πρόσταξαν ένα κομφέκτορα να τον χτυπήσει με το ξίφος του. Και σαν τον χτύπησε, έτρεξε αίμα τόσο πού έσβησε τη φωτιά κι ό όχλος θαύμασε την τόση διαφορά πού υπάρχει ανάμεσα στους άπιστους και τους εκλεκτούς. "Ένας από τους εκλεκτούς ήταν και ό υπερθαύμαστος Πολύκαρπος πού υπήρξε στον καιρό μας διδάσκαλος αποστολικός και με προφητικό χάρισμα και επίσκοπος της .καθολικής Εκκλησίας στη Σμύρνη. Διότι κάθε λόγος πού βγήκε από το στόμα του, και πραγματοποιήθηκε κα! θα πραγματοποιηθή.

"Όσο για τον αντίζηλο και βάσκανο και πονηρό εχθρό των δικαίων, σαν είδε το μεγαλοπρεπές τέλος του Πολυκάρπου και την ανέκαθεν άνεπιληπτη ζωή του, σαν τον είδε στεφανομένον με τον στέφανο της αφθαρσίας και βραβευμένον αναντίρρητα, βρήκε τρόπο να μην πάρουμε μήτε το σκήνωμα του, πού τόσοι και τόσοι ανάμεσα στους πιστούς ήθελαν να το αποκτήσουν. Υπέβαλε, λοιπόν, στον Νικήτη, τον πα-

τέρα του Ηρώδη και αδελφό της Αλκής, να παρακάλεση τον άρχοντα να μη μας παραδώσει το σώμα. Και διετύπωσε τη δικαιολογία ότι υπήρχε φόβος, αν άφηνε το λείψανο, να παρατήσουν τον εσταυρωμένο και να λατρεύουν αυτό. Αυτές τις ιδέες τις υπέβαλλαν και τις ενίσχυναν οι Ιουδαίοι, πού εξ άλλου μας φύλαγαν μην πάρουμε το σώμα, μην ξέροντας ότι ούτε τον Χριστό ποτέ θα μπορέσουμε να εγκαταλείψουμε, πού έπαθε ό άμωμος για τη σωτηρία όλου του κόσμου ούτε άλλον να λατρεύουμε. Αυτόν τον προσκυνούμε διότι είναι ό Υιός του Θεού και τους μάρτυρες ως μαθητάς και μιμητάς του Κυρίου τους αγαπούμε άξια, διότι ευνοήθηκαν απεριγράφτα από την βασιλέα και διδάσκαλο τους. Είθε κι εμείς να γίνουμε κοινωνοί τους και συμμαθηταί τους.

"Όταν, λοιπόν, είδε ό έκατόνταρχος την κακή διάθεσι των Ιουδαίων, έβαλε το λείψανο στη μέση και κατά την συνήθεια των ειδωλολατρών το έκαψε. "Έτσι εμείς κατόπιν μαζέψαμε τα άκριβώτερα από πέτρες πολύτιμες και καθαρώτερα από χρυσάφι οστά του και τα αποθέσαμε σε κατάλληλο τοπίο. Έκεί θα συναζόμαστε μ' άγαλλίασι και χαρά και θα γιορτάζουμε τη γενέθλια ημέρα του μαρτυρίου του, με τη χάρι του Θεού, γιορτάζοντας τη μνήμη εκείνων πού άθλησαν και δυναμώνοντας τις ψυχές μας για νέα μαρτύρια.

Αυτά σχετικά με τον μακάριο Πολύκαρπο, πού μαζί μ' εκείνους πού προέρχονταν από τη Φιλαδέλφεια μαρτύρησε δωδέκατος στη Σμύρνη κα! ή μνήμη του ξεχωρίζει απ' όλων των άλλων και αναφέρεται σε κάθε τόπο ακόμη και από τους ειδωλολάτρες. Ό Πολύκαρπος δεν υπήρξε μονάχα μεγάλος διδάσκαλος της Εκκλησίας, άλλα και μάρτυς περιφανής, του οποίου το μαρτύριο δήλοι θέλουν να μιμηθούν διότι έγινε

σύμφωνα με το Ευαγγέλιο του Χριστού. Πολέμησε με την υπομονή τον άρχοντα της αδικίας κι έτσι παίρνοντας τον στέφανο της αφθαρσίας, μαζί με τους αποστόλους κι όλους τους δικαίους αγάλλεται και δοξάζει τον Θεό και πατέρα παντοκράτορα και ευλογεί τον Κύριον ημών Ίησούν Χριστόν, τον σωτήρα των ψυχών μας και κυβερνήτη των σωμάτων μας και ποιμένα της καθολικής και οικουμενικής Εκκλησίας.

Μας ζητήσατε με λεπτομέρειες να σας διηγηθούμε τα όσα συνέβησαν και σε τούτο το γράμμα μας σας τα εκθέτουμε όλα, στέλνοντας το σας με τον αδελφό μας Μαρκίωνα. Άφού, λοιπόν, το διαβάσετε και μάθετε όσα αναφέραμε, στείλτε το και στους παραπέρα αδελφούς για^ να δοξάζουν κι εκείνοι τον Κύριο πού διαλέγει τους δούλους του.

Στον δε δυνάμενο να μας εισαγάγη με τη χάρι του και τη δωρεά του στην αιωνία βασιλεία του διά του υιού του μονογενούς Ίησοῦ Χρίστου, ας είναι ή δόξα, ή τιμή, το κράτος, ή μεγαλωσύνη στους αιώνες. Χαιρετήστε μας όλους τους αγίους αδελφούς. Σας χαιρετούν όλοι οι δικοί μας και ό Εύάρεστος πού έγγραψε το γράμμα, μ' όλη του την οικογένεια.

Ό μακάριος Πολύκαρπος έμαρτύρησε τον μήνα Ξανθικό, στη δεύτερη μέρα, πριν από τις επτά Μάρτιες καλάνδες, τό Μέγα Σάββατο και ώρα ογδόη. Συνελήφθη από τον Ηρώδη, όταν άρχιερείς ήταν ό Τραλλιανός Φίλιππος, ανθύπατος ό Στάτιος Κοδράτος, βασιλεύς δε αιώνιος ό Κύριος ημών Ίησούς Χριστός. Στον όποιον ή δόξα, τιμή, μεγαλωσύνη, θρόνος αιώνιος από γενεά σε γενεά. Αμήν.